הצעה לתכנון שנתי במקצוע תרבות יהודית-ישראלית - כיתות ד'

על בסיס הספר "מפתחות לערבות הדדית" בהוצאת חל"ד - מפעלים חינוכיים

- מחצית א' -

חודש	אלול תשע"ד/תשרי תשע"ח, ספט' 2017 (3 שיעורים)	תשרי/מרחשוון תשע"ח, אוק' 2017 (3-4 שיעורים)	מרחשוון/כסלו תשע"ח, נוב' 2017 (4-5 שיעורים)	כסלו/טבת תשע"ח, דצמ' 2017 (3-4 שיעורים)	טבת/שבט תשע"ח, ינו' 2018 (5 שיעורים)
1. צירי הלימוד	מפתחות לחגים ומועדים: - חגי תשרי: יום כיפור, סוכות - בזיקה לערבות הדדית	מפתחות לחגים ומועדים: - אם יש שיעור נוסף בכיתה לפני חג הסוכות, אפשר ללמד על שמחת תורה (תוך הדגשת סיום מחזור קריאה בתורה ופתיחה במחזור חדש), עמ' 164-165. מפתחות לפרקי אבות: - עקרונות הלמידה בחברותא, התנסות בלימוד מתוך פרקי אבות: • איך לומדים בחברותא? • מה מפרה את הלימוד? • איך שואלים שאלות? • איך פותחים דיון? • איך מקשיבים? • מהם הכללים הנדרשים ללמידה יעילה בחברותא? • למורים - בסרטוני הנחיה על הוראה בחברותא.	- לימוד שתי משניות ממסכת אבות, לפיתוח ההבנה שלפנינו מסכת המשמשת תורת חיים המלמדת כישורי חיים וחוכמת החיים. - העמקת הלימוד בחברותא תוך התנסות משמעותית בלימוד טקסטים מתוך פרקי אבות. - שימוש ביצירה מהמשנה לשיח על אקלים כיתתי, ערבות הדדית בכיתה ובבית הספר.	- "אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי, מה אני? ואם לא עכשיו, אימתי?" (משנה, אבות א, יד)	- "אל תהי נוח לכעוס" (משנה, אבות ב, י) - "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך" (משנה, אבות ב, , י) - מחזור הזמנים: ט"ו בשבט

חודש	אלול תשע"ז/תשרי תשע"ח, ספט' 2017 (3 שיעורים)	תשרי/מרחשוון תשע"ח, אוק' 2017 (3-4 שיעורים)	מרחשוון/כסלו תשע"ח, נוב' 2017 (4-5 שיעורים)	כסלו/טבת תשע"ח, דצמ' 2017 (3-4 שיעורים)	טבת/שבט תשע"ח, ינו' 2018 (5 שיעורים)
2. נושאים (תכנים)	- מבוא לנושא הזמן (שיעור 1) - שער שני, יחידה 1: מפתחות לזמן, עמ' 101-105 (שיעור 1); לוח השנה העברי, עמ' 104-105. - מפתחות לזמן, יחידה 7 חגים ומועדים עמ' 141-146 לבחירה מתוך יחידה זו. - מפתחות לחגים ומועדים, יחידה 1 עמ' 149-152 - יחד בסוכה, בדגש על חג של שוויון, של ערבות הדדית, האושפיזין בסוכה. - יחידה 3: חג האסיף, עמ' 158-160, זמן איסוף התבואה מהשדות (2 שיעורים)	- יחידה 1 א: משנה - תורה שבע"פ, עמ' 7-11 - למידה בחברותא: התלמידים מנסים, בקבוצות של 3-4 לכל היותר, להזכיר אלו לאלו משפטים רבים ככל שיצליחו מתוך השיר "אחד מי יודע". - 5 חומשי תורה, 6 סדרי משנה - מה ההבדל? הדיון בשאלה זו ישמש נקודת מוצא לשאלה: מהי המשנה, מהי מסכת אבות? - יחידה 1 ב: מדור לדור, עמ' 12-15 - מבוא למושגים: • משנה • תורה שבע"פ • רבי יהודה הנשיא שערך את המשנה	מסכת אבות: - יחידה 2 א: מהי מסכת אבות? עמ' 16-20 (2 שיעורים) - יחידה 3 א: גמילות חסדים, עמ' 25-28 (שיעור 1) - יחידה 3 ב: עולם של חסד עמ' 29-32 (2 שיעורים) - הדברים החשובים שאותם לומדים מה"אבות". - הקשר בין אמירות במסכת אבות לבין כישורי חיים. הרלוונטיות של הנאמר במסכת אבות לימינו. מיהם ה"אבות", ומהן הירושות שקיבלנו מהם? - קישור לנושא 70 שנה למדינה: מורשת האבות מאברהם אבינו, דרך משה רבנו ורבי עקיבא, ועד כצנלסון, הרצל, בן-גוריון וכו'. מהן הירושות שקיבלנו מהם? - "איזו היא דרך ישרה שידבק בה האדם?" התנסות בלימוד בחברותא תוך קיום שיח בין-אישי. - הקניית המושגים 'גמילות' ו'חסד' - מה משמעות לגמול? מהו החסד? החסד מוגדר כעשייה למען האחר ללא ציפייה לתמורה, מבלי לצפות להדדיות בנתינה.	- יחידה 4 א: מקבלים אחריות, עמ' 33-37 התחלה - דרך הקומיקס לשאול את השאלה: מה לדעתכם מצפה לנו בהמשך היחידה? התלמידים ינסו לשער השערות לגבי המשך הלימוד. - יחידה 4 ב: עושים כמיטב יכולתנו, עמ' 38-40: הלל הזקן מלמד אותנו דאגה לעצמנו ודאגה לזולת. ערבות הדדית כדרך חיים - קבלת אחריות לעצמנו ולחברה שמסביבנו.	- יחידה 5 א-ב: "לא כועסים", עמ' 41-49 (3 שיעורים) - יחידה 5: מפתחות לזמן - ט"ו בשבט, עמ' 166-167, 171-173 (2 שיעורים) - גלגולו של חג לאורך הדורות, עמ' 167 - לימוד בחברותא של המדרש "אם תקלקל אין מי שיתקן אחריך"
3. סוגיות מרכזיות	- מהו 'זמן'? מהו זמן אישי? מהו זמן בהקשר האנושי הרחב? - מהו זמן בהקשר הלאומי, סביב לוח השנה? - נושא מארגן: הזמן כציר נוסף לערבות הדדית - לוח השנה והחגים הם של כולנו, ועל כולנו לציין אותם כדי לשמור על זהותנו הייחודית.	- ערך הלימוד על העבר המשותף - חשיבות מסירת התורה מדור לדור - מה עובר במשפחה מדור לדור?	- דרך הלמידה בחברותא וכללי העבודה שלה - החברותא ככלי לערבות הדדית בין תלמידים בכיתה - גמילות חסדים בחיי התלמידים - מהם שלושת הדברים שעליהם עומד העולם - הצירים המרכזיים לקיומו של עולם?	- מושג האחריות - לעצמנו ולאחרים - מעגלי שייכות של התלמידים ומידת מעורבותם בהם - האם הם פעילים או סבילים במעגלים השונים? מה מלמד אותנו רבי טרפון בסוגיה: "לא עליך המלאכה לגמור ולא בן חורין אתה ליבטל ממנה"?	- ההתמודדות עם כעס כמקדמת או מעכבת בחיי התלמידים - גלגולו של חג לאורך הדורות

חודש	אלול תשע"ז/תשרי תשע"ח, ספט' 2017 (3 שיעורים)	תשרי/מרחשוון תשע"ח, אוק' 2017 (3-4 שיעורים)	מרחשוון/כסלו תשע"ח, נוב' 2017 (4-5 שיעורים)	כסלו/טבת תשע"ח, דצמ' 2017 (3-4 שיעורים)	טבת/שבט תשע"ח, ינו' 2018 (5 שיעורים)
4. מטרות בממד הקוגניטיבי	- התלמידים ידעו להסביר את המושגים: 'זמן', 'לוח שנה' ו'סוכות' בהקשר של ערבות הדדית, ויכירו את המשמעויות הייחודיות של סוכות הקשורות לעלייה לרגל ולערבות הדדית.	- התלמידים ידעו להסביר את התפקידים שמילאה מסירת התורה עבור העם היהודי, בהיבט של ערבות הדדית. - התלמידים יבחינו בין תורה למשנה. - התלמידים ידעו להסביר את הבדלים בין חמישה חומשים לבין שישה סדרים.	- התלמידים יסביר את היתרונות והחסרונות של למידה בחברותא. - התלמידים ילמדו בחברותא את המשנה "איזו היא דרך ישרה שידבק בה האדם". - התלמידים יציגו תוצרי למידה בהם יביעו דעתם על הדרך הישרה שידבק בה האדם, ויביאו דוגמאות מחייהם להליכה או לאי הליכה בדרך זו. - התלמידים ידעו להסביר מה משמעות הבית הפתוח לרווחה: האם הכוונה לפתיחות במובן הפיזי או במובן המטפורי-המופשט? התלמידים יבחנו גם את הקשר בין שני ההיבטים. - התלמידים יתרגמו את שלושת הדברים שהעולם עומד עליהם לעולם המושגים שלהם. כל תלמיד יתבקש לברר על אילו דברים הוא חושב שהעולם עומד? - התלמידים ידעו להסביר את הצירים המרכזיים שהעולם מתקיים על פיהם לאור דברי המשנה "על שלושה דברים העולם עומד", וידעו לקשר בין אמירה זו למשנה "איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם".	- בין היחיד ליחד - התלמידים ילמדו להבחין בין אחריות אישית, המוטלת על כל אחד ואחד מהם לבדו, לאחריות קבוצתית המוטלת עליו ועל חבריו כקבוצה. התלמידים ידעו להגדיר את מושג האחריות, מתוך הלימוד במסכת אבות. - התלמידים ידעו לקבל אחריות וגם החלטות המגדירות את תחומי האחריות שלהם בבית, בכיתה ובחברה הסובבת אותם.	- התלמידים יחברו שאלות נוספות למדרש, הקשורות לשמירת הסביבה בעולמנו. - התלמידים יקשרו בין המדרש לסביבתם הקרובה.
5. מטרות בממד החווייתי-רגשי	- התלמידים יספרו על מנהגי סוכות הנהוגים במשפחתם ובסביבתם. - התלמידים יתארו את הקשרים שבין הכוהן הגדול לעם. - התלמידים יביע את התקוות המשותפות לעם לשנה החדשה בהקשר של ארץ ישראל.	- התלמיד יספר סיפור שעובר מדור לדור במשפחתו. (חיבור ל-70 שנה למדינה : סיפור עליה משפחתי, חפץ שעובר במשפחה מאז קום המדינה וכו'). - התלמיד ידע לומר משהו שלמד ממישהו אחר, חבר לכיתה, אח, הורה, סבא, סבתא וכו'.	- התלמידים יתנסו בלמידה בחברותא וידווחו על התנסותם. - בעקבות הלמידה בחברותא, התלמידים ימחיזו את המשנה "איזו היא דרך ישרה שידבק בה האדם?" או יכתבו תסריט בנושא או יציגו אותה בכל דרך יצירתית אחרת. - התלמידים יציעו בית פתוח לאירוח חברים לכיתה. התלמידים ינסחו את הכללים לאירוח ולהתארחות של חברים לכיתה. - התלמידים יתרגמו את הדברים שעליהם עומד העולם לשמירה על העולם, בהיבט האישי והסביבתי, ויקשרו ביניהם לגמילות חסדים.	- כל תלמיד ישתף את חבריו בדרכי ביטוי של אחריותו כלפי הסובבים אותו, יתאר קשיים (אם הוא חווה כאלה) ויספר על הדרכים שבהן הוא מתמודד עימם. - התלמידים ייתנו משוב לחבריהם בכיתה על תרומתם לאווירה בכיתה או ללמידה בכיתה דרך משחק המשובים. אפשר לשחק בבלונים: כל תלמיד מחזיק בלון, וחבריו כותבים לו את המשוב על הבלון; ואפשר להיעזר בפתקים ולשימם במעטפות שעל כל אחת מהן כתוב שמו אחד מתלמידי הכיתה. - לקראת חנוכה - האור הפנימי שלי, האור האישי של חבריי לכיתה.	- התלמידים ילמדו את השיר "ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת" וידונו בחברותא בשאלה אם בסביבתם הקרובה התמונה דומה לתמונה העולה מהשיר או שיש מקום לשיפור. - התלמידים ילמדו את "שיר בוקר" שחיבר נתן אלתרמן. נבקשם להתמקד במילות הבית האומר "נלבישך שלמת בטון ומלט" ולדון בחברותא אם כוונתן לשמירה על העולם או לקלקולו?

חודש	אלול תשע"ד/תשרי תשע"ח, ספט' 2017 (3 שיעורים)	תשרי/מרחשוון תשע"ח, אוק' 2017 (3-4 שיעורים)	מרחשוון/כסלו תשע"ח, נוב' 2017 (4-5 שיעורים)	כסלו/טבת תשע"ח, דצמ' 2017 (3-4 שיעורים)	טבת/שבט תשע"ח, ינו' 2018 (5 שיעורים)
6. מטרות בתחום ההתנהגותי-יישומי	- התלמידים ייקחו חלק בבניית הסוכה המשפחתית (אם נבנית כזו) או בעיצוב קישוטים לסוכה בבית הספר, בכיתה או בבית, וישתתף באירועים השונים הקשורים בחג הסוכות.	- התלמידים יקבלו על עצמם אחריות להעביר הלאה לאח קטן או לבן/בת דוד/ה סיפור משפחתי שלמדו מבן משפחה בוגר.	- התלמידים ילמדו בחברותא ויציגו תוצרים ורפלקציה בעקבות הלימוד. - התלמידים יקבלו על עצמם מחויבות לעמידה בכללים שקבעו למשך שבוע, ואחריו יקיימו דיון בכיתה על היתרונות והחסרונות של למידה באופן זה. - התלמידים יקבעו מועדים לאירוח חברים לכיתה על פי הכללים שקבעו לעצמם.	- התלמיד יקבל אחריות אישית להתנהגות שמבטאת את רוח המשנה שנלמדה, בכיתה, בבית או בבית הספר. דוגמות לתחומי אחריות: עזרה לתלמיד בכיתה צעירה יותר, השתתפות בוועדת גישור; עזרה לאח קטן בבית וכו'.	- התלמידים יציעו פעילות הקשורה לסביבת המגורים שלהם, ואשר מבטאת את הרעיון האומר ש: "אם תקלקל אין מי שיתקן". - כל תלמיד ינסח מכתב לרשות במקום מגוריו לגבי מפגעים בשכונה שיש לתקנם, בסביבת בית הספר או ביתו שלו.
7. חיבורים לתחומי דעת נוספים	- שפה, מקרא, אומנות	- מקרא, שפה, מולדת, מוזיקה	- שפה	- שפה, מולדת, מקרא	- שפה, מולדת
8. פעילויות חווייתיות חוץ כיתתיות	---	- סיור בבית התפוצות בהקשר של מסורות שעוברות מדור לדור, של ספרי תורה שעברו מדור לדור.	- הכיתה תבחר אנשים מקהילת בית הספר הרחבה - הורים, סבים סבתות או אנשי ציבור שיגיעו לבית הספר ויספרו לתלמידים סיפור אישי. התלמידים יגדירו מהי המתנה שקיבלו מאותם אורחים, ומהי המורשת שהם רוצים לאמץ או למסור הלאה. אפשר לחבר את הפעילות הזאת לנושא ארץ ישראל היפה, במסגרת 70 שנה למדינה.	---	- פעילות סביב סרטון אנימציה "אהרון רודף שלום" - דיון בקבוצות קטנות

חודש	אלול תשע"ד/תשרי תשע"ח, ספט' 2017 (3 שיעורים)	תשרי/מרחשוון תשע"ח, אוק' 2017 (3-4 שיעורים)	מרחשוון/כסלו תשע"ח, נוב' 2017 (4-5 שיעורים)	כסלו/טבת תשע"ח, דצמ' 2017 (3-4 שיעורים)	טבת/שבט תשע"ח, ינו' 2018 (5 שיעורים)
9. דרכי הערכה	- התלמידים יציעו שיר, סיפור, ציור או יצירה לסוכות, המביעים את הקשר שבין ישיבה בסוכה לסולידריות בין חלקים בעם היהודי או בין חלקי העם השונים לארבעת המינים.	- התלמידים יחברו שאלות סביב הטקסט מפרק א' משנה א' בפרקי אבות. - התלמידים יציעו דרכים למצוא תשובות לשאלות, ויכינו, בקבוצות למידה קטנות, מרכזי לימוד אחדים: • סביבת חקר - התלמידים יחקרו סוגיה אחת שיבחרו מתוך השאלות שחיברו. • סביבת יצירה - התלמידים יכינו כרזה/ציור/דגם או יחברו שיר שיבטא את המסירה של התורה מדור לדור ואת חשיבות המסירה. • סביבת תיעוד - התלמידים יתעדו את עבודתן של שאר הקבוצות כדי להוציא לאור עיתון כיתתי בנושא. • סביבת דיאלוג - התלמידים יקיימו שיח סביב הסוגיה: האם חשוב לדעת מה היה בעבר -במישור האישי, המשפחתי והלאומי - ואם יגיעו למסקנה שהדבר חשוב, יבררו למה הידיעה חשובה, ומה היא תורמת לחברה?	- התלמידים ינסחו כללי עבודה בחברותא. - התלמידים יעבדו בחברותא על פי הכללים שקבעו. - תוצר הלמידה ישמש משאב להערכת היחידה. - ישום המטרות בתחום ההתנהגותי ישמש להערכה חלופית. - המורה והתלמידים יכינו מחוון לחוויית האירוח, שישמש בסיס להערכה חלופית. ניתן לצרף את ההורים, המארחים והמתארחים לקבוצת המעריכים בהערכה החלופית. - ניתן להכין קיר פעיל שמקיים שיח על ה"מתנות" שקיבלו התלמיד המארח והתלמיד המתארח.	- עמ' 36 בספר מזמן למידה משמעותית בחברותא, שתשמש כהערכה חלופית.	- התלמידים ילמדו בחברותא את עמ' 43, בעקבות הדיון הקודם בנושא "אל תהי נוח לכעוס". - בנושא ט"ו בשבט התלמידים יציעו הצעות לשיפור סביבת בית הספר או לשיפור מקום בסביבתם הקרובה. - על העבודה להיות שיתופית ולכלול תכנון, קריטריונים לביצוע וביצוע במידת היכולת של התלמידים.

- מחצית ב' -

חודש	שבט/אדר תשע"ח, פבר' 2018 (4 שיעורים)	אדר/ניסן תשע"ח, מרץ 2018 (3 שיעורים)	ניסן/אייר תשע"ח, אפריל 2018 (3 שיעורים)	אייר/סיוון תשע"ח, מאי 2018 (4-5 שיעורים)	סיוון/תמוז תשע"ח, יוני 2018 (4 שיעורים)
1. צירי הלימוד	מפתחות לפרקי אבות: - "הרחק משכן רע, ואל תתחבר לרשע." - "ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש."	מפתחות לזמן: - יממה, שבוע, חודש	מפתחות לחגים ומועדים: - יום הזיכרון לשואה ולגבורה	- מפתחות לחגים ומועדים: חג השבועות	מפתחות לזמן: - יחידה 6: עונות השנה - יחידה 7: חגים ומועדים
2. נושאים/ (תכנים)	- השפעות חברתיות, לטוב ולרע. - יחידה 6 א': "להיות בחברה טובה" - עמ' 50-54 (2 שיעורים) - יחידה 6 ב': "להיות אנשים טובים" - עמ' 55-57 (2 שיעורים) - לחץ חברתי, קבלת אחריות לבחירות חברתיות, להשפיע טוב, להיות מושפע באופן חיובי	- יממה, עמ' 107 (שיעור 1) - בוקר, עמ' 108 - צהריים, עמ' 110 - ערב, לילה, עמ' 111 - סיכום היחידה, עמ' 112 - שבוע, עמ' 114, 115, 120 (שיעור 1) - חודש, עמ' 122-124 (שיעור 1)	- לכל איש יש שם: יום הזיכרון לשואה ולגבורה - מהו יום השואה, עמ' 174 יהודי אירופה מקהילה פורחת לאפר ואבק, עמ' 175-176; על אנה פרנק, מעמ' 177 למטה ובעמ' 178 (שיעור 1) - נקודות של אור: על עזרה הדדית בגטו, על האחים ביילסקי, על חסידי אומות העולם, עמ' 180-184 (שיעור 1) - משואה לתקומה, עמ' 188, 190 (שיעור 1; בסמוך ליום הזיכרון ויום העצמאות) - לוח השנה: לוח שמשי, לוח ירחי ולוח עברי המשלב את שניהם.	- חג שבועות - חג הביכורים וחג הקציר, עמ' 200-202, 205-207 (שיעור 1) - מגילת רות - מגילה של חסד, עמ' 209-210 (שיעור 1) - חג שבועות - חג מתן תורה, עמ' 192-194, 199 (שיעור 1) חיבור ל-70 שנה למדינה: על חקלאות והתפתחות במדינה לאורך השנים - מהמגל והחרמש ועד לקומביין.	- יחידה 6: מפתחות לזמן: עונות השנה - בולים ושירים, עמ' 134-137 (שיעור 1) - עונות השנה בראי התרבות היהודית, עמ' 137, 138, 140 (שיעור 1) - חגי ישראל לאורך השנה, עמ' 141-143 (שיעור 1) - סוגי החגים ומקורם -סיכום שנה של מועדים וחגים, עמ' 144-146

חודש	שבט/אדר תשע"ח, פבר' 2018 (4 שיעורים)	אדר/ניסן תשע"ח, מרץ 2018 (3 שיעורים)	ניסן/אייר תשע"ח, אפריל 2018 (3 שיעורים)	אייר/סיוון תשע"ח, מאי 2018 (4-5 שיעורים)	סיוון/תמוז תשע"ח, יוני 2018 (4 שיעורים)
3. סוגיות מרכזיות	- עד כמה התלמידים מושפעים מהחברה הסובבת ומהחברים הקרובים, ועד כמה הם יכולים להשפיע על סביבתם ועל חבריהם?	- אורחות חיים המתקיימים בחלקים השונים של הממה - משמעות סדר היום בחוויית היום-יום של התלמיד - שלוש תפילות ביום: שחרית, מנחה וערבית - שבוע - שישה ימי מלאכה ויום מנוחה - סדר הבריאה - שמות הימים באנגלית ומשמעותם - רעיון השבת כיום מנוחה אוניברסלי - מהלך החודש הירחי - הוויכוח בין רבן גמליאל לרבי יהושע לגבי תחילת החודש - סדר החודש קובע כי פסח יהיה תמיד באביב	- חיי הילדים באירופה לפני השואה ובמהלכה - העזרה ההדדית בגטו מתוך המצוקה - חסידי אומות העולם והלקח שלנו מהתנהגותם	- ו' בסיוון כיום מתן התורה - מעמד הר סיני - משמעות קבלת התורה כמעבר מחברה של עבדים לחברה המקבלת על עצמה חוקים ואורחות חיים - הקולות והברקים מול הדממה שבמדרש ובשיר של לאה נאור - התורה כשייכת לכלל העם היהודי - כל אחד על פי השקפת עולמו ועל פי אורחות חייו - "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו" - הקציר כנקודת זמן משמעותית לאחר ציפייה ארוכה בתנאים של חוסר וודאות - הקשר בין הקציר ללחם - מועד החג כתחילת קציר החיטים	---

חודש	שבט/אדר תשע"ח, פברי 2018 (4 שיעורים)	אדר/ניסן תשע"ח, מרץ 2018 (3 שיעורים)	ניסן/אייר תשע"ח, אפריל 2018 (3 שיעורים)	אייר/סיוון תשע"ח, מאי 2018 (4-5 שיעורים)	סיוון/תמוז תשע"ח, יוני 2018 (4 שיעורים)
4. מטרות בממד הקוגניטיבי	- התלמידים יסבירו לעצמם ולחבריהם את הביטויים: • "הרחק משכן רע" • "אל תתחבר לרשע" • "אמור לי מי חבריך ואומר לך מי אתה". - התלמידים ידעו לקשר משפטים אלו אל חייהם כאן ועכשיו. - התלמידים יבינו את הביטוי "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", יכירו בערכו וידעו להסביר אותו לחבריהם בכיתה. - התלמידים יכירו ויבינו את המושג 'חסידי אומות עולם' וייחשפו לפועלה של אנדרה גלן כמייצגת את מעשיהם של חסידי אומות העולם. - חיבור ל-70 שנה למדינה - פועלם של אנשים שהצילו אחרים בקרב או פעלו מול האויב באופן מוסרי או פעלו למען החברה מבלי להתחשב באינטרסים שלהם, למשל: שמחה הולצברג, אבי הפצועים; נולה צ'לטון, שהקימה תיאטרון בקריית שמונה; לובה אליאב, שהקים בניצנה פנימייה לנוער עולה; סטף ורטהיימר; האחות חולדה בחיפה; עדי אלטשולר ועוד	- התלמידים יכירו את השעון ואת חלקי היממה. - התלמידים יבינו את ערכו של סדר יום המתנהל על פי עוגנים ידועים מראש, וידעו לסדר את יומם על פי לוח זמנים שיקבעו עם הוריהם. - התלמידים ידעו את סדר הבריאה ויבינו את משמעותה של השבת כיום מנוחה אוניברסלי. - התלמידים ידעו להבחין בין צורותיו השונות של הירח במהלך החודש, ולקשר בינן לזמן בחודש (תחילת חודש, אמצע חודש וסוף חודש). - התלמידים ידעו לקשר בין הזמנים ביממה, בשבוע ובחודש לבין לוח השנה העברי, על פיו נקבעים חגי ישראל, ובתוך כך, התרבות היהודית. - התלמידים יכירו את לוח השנה הלועזי (הגרגוריאני) כלוח שעל פיו מתנהלים החיים האזרחיים במדינה.	- התלמידים יכירו את לינקה, גיבורת הספר "ואיך קוראים לך עכשיו?" וידעו להגדיר מהי השואה מתוך סיפורה האישי. - התלמידים ידעו להסביר מהו גטו, וכיצד התנהלו החיים בו. - התלמידים יכירו את המושג 'חסידי אומות העולם' וידעו להסביר לעצמם ולחבריהם את משמעות המושג בהתאמה למציאות שהייתה אז. - התלמידים יכירו את מעשי העזרה ההדדית שנעשו בתוך הגטו ומחוצה לו, וידעו להסביר את הקשיים שעימם התמודדו האנשים שחיו בגטו. - התלמידים יכירו את המושג 'טלאי צהוב' ואת הקשר שלו לשואה. - התלמידים יכירו את קורותיהם של לולק ומשפחתו לאחר השואה ואת התגברותם של רבים מניצולי השואה על הרעות הנוראות שקרו להם. - התלמידים ידעו להבחין בין חודש ירחי לחודש שמשי ולהסביר שחודש ירחי הוא פרק הזמן שבו מקיף הירח את השמש, וחודש שמשי הוא פרק הזמן שבו כדור הארץ מקיף את השמש מחולק לשנים עשר חלקים. - התלמידים ידעו להסביר לחבריהם שלוח השנה העברי הוא שילוב של שני הלוחות, הירחי והשמשי.	- התלמידים יכירו את שמותיו השונים של החג: חג מתן תורה, חג הקציר, חג השבועות. - התלמידים יכירו את מגילת רות כמגילה שקוראים בחג, ויבינו את הקשר שלה לחג. - התלמידים ידעו לקשר בין התמונה של מארק שאגאל לבין מעמד הר סיני. - התלמידים יעמדו על הפער בין הכתוב בתורה למובא במדרש בקשר לקולות ולברקים אל מול הדממה של הטבע. - התלמידים יסיקו לגבי חגיגיות המעמד ולגבי ערכו המיוחד כאירוע המציין את ראשיתו של עם ישראל כחברה המקבלת את התורה כספר חוקים והנחיות לגבי המותר והאסור. - התלמידים ידעו לקשר בין חג השבועות למועד הקציר. - התלמידים יעמדו על הקשר שמסמל הלחם, בין הקציר לבין שפע וביטחון כלכלי. - התלמידים ידעו מהם הביכורים ולאן הביאו אותם בתקופות קדומות. - התלמידים יכירו את סדר הבאת הביכורים. - התלמידים ידעו להסביר את הקשר בין מגילת רות לחג השבועות הן בקשר לגמילות חסד הן בקשר למועד התרחשות המגילה - תקופת הקציר.	---

חודש	שבט/אדר תשע"ח, פבר' 2018 (4 שיעורים)	אדר/ניסן תשע"ח, מרץ 2018 (3 שיעורים)	ניסן/אייר תשע"ח, אפריל 2018 (3 שיעורים)	אייר/סיוון תשע"ח, מאי 2018 (4-5 שיעורים)	סיוון/תמוז תשע"ח, יוני 2018 (4 שיעורים)
5. מטרות בממד החווייתי-רגשי	- התלמידים ידעו לזהות בסביבתם מקרים שבהם נדרש מהם להתערב או לערב מבוגר, בהתאם לביטוי "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש". - התלמידים ישתפו את חבריהם בחוויה אישית של מקרה שבו לא הצטרפו למעשה שלילי או של מקרה שבו יזמו פעולה ראויה והשפיעו במעשיהם על סביבתם. - התלמידים יפתחו קשר רגשי אל אחת מהדמויות שפגשו במהלך לימוד היחידה, ויספרו לחבריהם על פועלה. כל תלמיד ישמש כעין 'מתווך' בין הדמות לחבריו לכיתה.	- כל תלמיד ידע לזהות את המייחד את השבת שלו, וישתף את חבריו בדברים המיוחדים שמשפחתו נוהגת לעשות בשבת או בחגים. - כל תלמיד ישתף בטקס משפחתי או בהתנהלות המקובלת במשפחתו בערב או בבוקר, עם הקימה או בעת ההשכבה. - הכיתה תארגן קבלת שבת כיתתית או תציג תערוכה של שולחנות שבת בבתים השונים.	- התלמידים יביעו את רגשותיהם בקשר לשואה ויחלקו את מחשבותיהם ותחושותיהם עם חבריהם לכיתה.	- כל תלמיד ישתף את חבריו באירוע משמעותי בחייו, הקשור לחיי המשפחה או לחיי בית הספר, שבו חש התרגשות גדולה וציפייה לטקס רב רושם. - התלמידים יקיימו חברותא סביב התמונה בעמ' 200, ויעמדו על האווירה, על הכלים ועל אופי החגיגה שבתמונה. - התלמידים ישתפו את חבריהם במשהו שהוא עבורם סוג של ביכורים: תחביב חדש, חיית מחמד חדשה וכדומה ויציינו למי היו מעניקים את ה"ביכורים" אילו המנהג היה קיים בימינו. - התלמיד יבחר אחד מהסיפורים בעמ' 210 ויבטא רגש העולה בו, בעקבות קריאת הסיפור.	---
6. מטרות בתחום ההתנהגותי-יישומי	- התלמידים הבוגרים יקבלו עליהם, בתורנות, לשמש בהפסקה 'צופים'. כל תלמיד, בתורו, יצפה בהתנהגותם של תלמידים בשכבות הנמוכות ויזהה מצבים שבהם נדרשת התערבות של מבוגר או שלו עצמו. - בבתי ספר שבהם פועלים מגשרים או מועצת תלמידים, התלמידים יישמו את הביטוי "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש".	- תלמידים ינהלו יומנים אישיים של סדר יום במהלך שבוע אחד: ביומן יכתוב כל תלמיד לעצמו את הרגליו משעת הקימה ועד שעת ההליכה לישון. - כל תלמיד יציין דבר אחד שברצונו לשנות בסדר היום, כדי לשפר משהו בהתנהלותו במהלך השבוע.	- התלמידים יעצבו בעבודה משותפת כרזות המביעות את תחושותיהם לגבי השואה שהייתה ואת הלקחים שהמדינה הפיקה ממנה. - התלמידים ידעו להציע רעיונות לעזרה הדדית בכיתה, ויקשרו את רעיון העזרה ההדדית לנושא הנלמד בשיעור.	- התלמידים יכינו דגמים של מעמד הר סיני ויציגו אותם בתערוכה בבית הספר. - התלמידים יתנסו בטחינת קמח מגרעיני חיטה שיובאו לכיתה. - התלמידים יתנסו בבתיהם באפיית לחם ויביאו את מאפיהם לכיתה. - התלמיד יכין "ביכורים" (יצירה אישית [אפשרי שתהיה מילולית]) לחבר או לבן משפחה.	---
7. חיבורים לתחומי דעת נוספים	- כישורי חיים, מפתח הלב, שפה	- מולדת, מקרא, כישורי חיים, אנגלית, תנ"ך	---	- מקרא, שפה	---

חודש	שבט/אדר תשע"ח, פברי 2018 (4 שיעורים)	אדר/ניסן תשע"ח, מרץ 2018 (3 שיעורים)	ניסן/אייר תשע"ח, אפריל 2018 (3 שיעורים)	אייר/סיוון תשע"ח, מאי 2018 (4-5 שיעורים)	סיוון/תמוז תשע"ח, יוני 2018 (4 שיעורים)
8. פעילויות חווייתיות חוץ כיתתיות	---	- התלמידים יכינו בחצר בית הספר שעון שמש ויתאמנו ב'קריאת השעה' על פיו.	---	---	---
9. דרכי הערכה	- התלמידים יחקרו אחת מדמויות המופת המוצעות תחת הסעיף "מטרות קוגניטיביות" בתכנית, ויספרו כיצד הם מתחברים לדמות, איזו מתנה קיבלו ממנה, ומה הם יכולים לעשות בחייהם כדי ליישם ולאמץ משהו מהערכים שהיא מייצגת.	- התלמידים יתבקשו לצאת בשעות הערב אל מחוץ לבית ולדווח למחרת בכיתה על צורתו של הירח, ולפי זה, על הזמן בחודש העברי בו אנו נמצאים: בתחילת החודש, באמצעו או בסופו.	- שימוש במפת ארץ ישראל והכרת שמות היישובים. התלמידים יחפשו שמות של יישובים שמנציחים דמויות של חסידי אומות עולם או את השואה (לוחמי הגטאות, יד מרדכי, יד חנה, נצר סירני וכו').	- ערבות הדדית - סיפורי התורה כסיפורים של כולנו, עמ' 199 - התלמידים יחקרו ויספרו בכיתה על המצאות וחידושים בתחום החקלאות.	---